

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.194/2022/12.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a felperesi jogi képviselő (cím28; eljáró ügyvéd: dr. Mizik Andrea) által képviselt **Felperes1** (cím29) **felperesnek**, alperesi jogi képviselő egyéni ügyvéd (alperesi jogi képviselő címe) által képviselt **alperes1. Alperes1** (Cím1.) **alperessel** szemben kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 20.M.70.329/2020/66. számú ítélete ellen, a felperes 67. sorszámú, az alperes 1.Mf.31.194/2022/3. sorszámú fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül- meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság kamatfizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezését a következő kereseti kérelmek vonatkozásában megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy gondozási költség címén 2.609.698 (kétmillió-hatszázkilencezer-hatszázkilencvennyolc) forint, háztartási költség címén 3.199.422 (hárommillió-százkilencvenkilencezer-négyszázhuszonkettő) forint, kísérő költsége címén 828.003 (nyolcszázhuszonnyolcezer-három) forint, közlekedési költség címén 637.875 (hatszázharminchétezer-nyolcszázhetvenöt) forint, gyógyszer költség címén 319.950 (háromszáztizetkilencezer-kilencszázötven) forint, kulturális többletköltség címén 243.000 (kétszáznegyvenháromezer) forint után, 2019. április 1. napjától kifizetésig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félév első napján az érvényes jegybanki alapkamatot fizesse meg.

A másodfokú bíróság a járadék megfizetésére vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést akként változtatja meg, hogy az alperes köteles előre esedékesen, minden hónap 10. napjáig véghatáridő nélkül megfizetni 2022. május 1. napjától az elsőfokú ítéletben meghatározott járadékokat.

A másodfokú bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000.000 forint sérelemdíjat.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.000.000 (kettőmillió) forint + áfa elsőfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 224.515 (kétszázhuszonnégyezer-ötszázötvenöt) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A perben felmerült fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

[1] A felperes 1992. március 10. napja óta betegszállítóként dolgozott különböző munkáltatóknál, majd 2007. szeptember 7. napjától az alperes Szolgálatnál végzett munkát műtős segéd munkakörben. A munkaköri feladatai során a műtétek előkészítése és azok tartama alatt – egyebek mellett - a betegek mozgatását végezte. A felperes megbetegedését követően került sor kifejezetten annak oktatására, hogy a műtős segédek egyedül, segítség nélkül nem emelhetnek, valamint belső szabályzatot is készített az alperes arra vonatkozóan, hogy önállóan nem emelhetők a betegek.

[2] Az alperesnél való munkába állását megelőzően felperesnek orvosilag dokumentált gerinc, vagy egyéb mozgásszervi panasza nem volt. Az időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálatokon minden alkalommal alkalmas minősítést kapott. 2009 októberében fordult először nyaki-gerinc panaszokkal traumatológus szakorvoshoz. 2015. november végén az alperesnél munkavégzés közben egy császármetszést követő műtét után a beteg műtőasztalról a szállítóágyra történő áttétele közben a hátfájdalma megerősödött. 2015. decemberében figyelemmel arra, hogy állapota nem javult, orvoshoz fordult, amikor konzervatív kezelést irányoztak elő számára. Diagnózisként M5110 kódszámon a lumbalis és más intervertebrális discus rendellenesség került feltüntetésre.

[3] A felperes 2016. január 13. napjától 2017. január 11. napjáig baleseti táppénzben részesült.

[4] A felperes derékfájdalma 2016. januárja után ismét kiújult. 2016. március 29. napján műtéti beavatkozás történt, figyelemmel arra, hogy a konzervatív kezelés nem vezetett eredményre. A felperes tartása műtét és rehabilitáció ellenére sem javult. 2016. november 9.

napjától 2016. november 15. napjáig a Központ2-ben került ellátásra, ahol gerincstabilizáló műtétet végeztek el rajta.

[5] A felperesnél szegmentális dystonia megbetegedést is megállapítottak. Ennek következtében felperes 2018. április 20. napjától 2018. április 24. napjáig az Intézet3-ban állt kezelés alatt, ahol 2018. április 21. napján behelyeztek DBS neuropacemakert.

[6] Felperes 2018. júniusa óta pszichiátriai kezelés alatt állt szorongásos tünetek, depresszió miatt kialakult pszichés problémái miatt pedig gyógyszeres kezelés alatt állt.

[7] A felperes foglalkozási megbetegedését 2017. április 3. napján vették nyilvántartásba, D12-es kódszámon, diagnózisa: „az ágyéki gerinc porckorong tehermozgatás által okozott betegségei”. A határozatban megállapításra került, hogy a felperes munkakörében a lumbális gerincet érő jelentős megterhelés következett be, amely a fenti betegség kialakulásában kockázati tényező.

[8] A felperes foglalkozási megbetegedése miatt leszázalékolták, a 2017. március 1. napján kelt NRSZH összefoglaló vélemény szerint 50%-os ÖEK-et állapítottak meg nála. 2018-as felülvizsgálat 70%-os ÖEK-et határozott meg.

[9] A felperes részére a Hivatal rokkantsági ellátást állapított meg 2019. január 25. napjától havi 84.805 forint összegben.

[10] A felperes közalkalmazotti jogviszonyát az alperes 2019. január 24. napján megszüntette, figyelemmel arra, hogy foglalkozási megbetegedése miatt 2 évig folyamatosan táppénzben részesült.

Kereset

[11] A felperes keresetében sérelemdíj, gondozási költség, háztartási és ház körüli kisegítő munkák, közlekedési költség és kíséző, látogatási költség, gyógyszerek, vitaminok költsége, beszerzett ingóságok, kulturális többletköltség, gyógyászati segédeszközök, jövedelemvesztés, költségpótló járadék, valamint jövedelempótló járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest perköltség viselése mellett.

[12] Előadta, hogy foglalkozási megbetegedést diagnosztizáltak nála, ezért nem képezi vita tárgyát az a tény, hogy foglalkozási megbetegedésben szenved. Hivatkozott arra, hogy a betegmozgathoz az alperes éveken keresztül nem biztosított segédeszközt, a rendes és rendkívüli munkaidő között nem állt rendelkezésre elég pihenőidő, megfelelő munkavédelmi oktatásban nem részesült.

[13] A sérelemdíjjal összefüggésben hivatkozott arra, hogy egész életében fizikai munkát végzett, fizikai épsége és teherbírása a megélhetési forrását képezte. Foglalkozási megbetegedése miatt azonban megélhetése is bizonytalanná vált, hiszen 2016. óta nem tud dolgozni. Foglalkozási megbetegedése óta önállóan közlekedni is csak korlátozottan képes, rövid távon is bottal vagy rollátorral jár. 2015-ben ismerkedett meg a párjával, aki felajánlotta neki, hogy költözzön hozzá Budapestre a földszinti lakásába. A felperes ekkor tanú7-hez költözött, az élete teljes mértékben tönkrement, 100 %-os életminőségi romlást szenvedett el. A megbetegedése előtt nem volt korlátozva a teljeskörű életben, a barátaival, családjával, az új párjával teljes és boldog életet élt. Álláspontja szerint az alperes rendkívül súlyosan megsértette a testi épséghez, egészséghez, valamint az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez való alapvető jogát.

Ellenkérelem

[14] Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását és perköltségben való marasztalását kérte. Hivatkozott arra, hogy a felperes foglalkozási megbetegedése nem áll a munkaviszonnyal okozati összefüggésben. Álláspontja szerint a munkavédelmi hatóság állásfoglalása, illetve a közigazgatási ügyben hozott határozat nem alkalmas a felperesi igény alátámasztására és a munkáltató kártérítési felelősségének megállapítására.

Az elsőfokú bíróság határozata

[15] A bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek gondozási költség címén 2.609.698.- Ft-ot (azaz kétmillió-hatszázkilencezer-hatszázkilencvennyolc forintot), háztartási költség címén 3.199.422.- Ft-ot (azaz hárommillió-százkilencvenkilencezer-négyszázhuszonkét forintot), kísérő költsége címén 828.003.- Ft-ot (azaz nyolcszázhuszonnyolcezer-három forintot), közlekedési költség címén 637.875.- Ft-ot (azaz hatszázharminchétezer-nyolcszázhetvenöt forintot), látogatási költség címén 105.300.- Ft-ot (azaz százötezer-háromszáz forintot), gyógyszer költség címén 319.950.- Ft-ot (háromszáztizenkilencezer-kilencszázötven forintot), beszerzett ingóságok címén 19.235.- Ft-ot (tizenkilencezer-kétszázharmincöt forintot), kulturális többletköltség címén 243.000.- Ft-ot (azaz kétszáznegyvenháromezer forintot), és gyógyászati segédeszköz címén 194.349.- Ft-ot (azaz százkilencvennégyezer-háromszáznegyvenkilenc forintot), és ezen összegekből 4.400.247.- Ft (azaz négy millió-négyszázezer-kétszáznegyvenhét forint) után 2019. április 1. napjától, 213.584.- Ft (azaz kétszáztizetháromezer-ötszáznyolcvannégy forint) után 2017. október 1. napjától, 105.300.- Ft (azaz százötezer-háromszáz forint) után 2017. december 1.

napjától a kifizetésig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamatot, míg jövedelemveszteség címén 10.269.791.- Ft-ot (azaz tízmillió-kétszázhatvankilencezer-hétszázkilencvenegy forintot), és ezen összeg után 2020. szeptember 1. napjától a kifizetésig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamatot.

[16] A bíróság kötelezte az alperest, hogy 2022. május 1. napjától véghatáridő nélkül a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig fizessen meg a felperes gondozási költség címén havi 45.411.- Ft-ot (azaz negyvenötezer-négyszázötvenegy forintot), háztartási költség címén havi 68.116.- Ft-ot (azaz hatvannyolcezer-százötvenhat forintot), utazási költség címén havi 10.125.- Ft-ot (azaz tízezer-százhuszonöt forintot), gyógyszerek költsége címén havi 2.025.- Ft-ot (azaz kétezer-huszonöt forintot), kulturális többletköltség címén havi 3.375.- Ft-ot (azaz háromezer-háromszázhetvenöt forintot), és jövedelemveszteség címén havi 315.229.- Ft-ot (azaz háromszázötvenötezer-kétszázhuszonkilenc forintot).

[17] Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.750.000.- Ft (azaz hatmillió-hétszázötvenezer forint) sérelemdíjat.

[18] Ezt meghaladóan a bíróság a keresetet elutasította. A bíróság megállapította, hogy a felek maguk viselik a költségeiket. A bíróság úgy rendelkezett, hogy az eljárás illetékét és a szakértői díjat az állam viseli.

[19] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes kára az alperesnél fennállt jogviszonyával van összefüggésben, figyelemmel arra, hogy az a munkaviszony alatt következett be.

[20] Az elsőfokú bíróság az okozati összefüggés fennállásának megítéléséhez igazságügyi orvosszakértőt rendelt ki. szakértől igazságügyi orvostan és egészségbiztosítási szakorvos úgy nyilatkozott, hogy az elsődleges operáció, azaz a 2019. március 29. napján végzett L.IV.-S.I. fusio egésze a foglalkozási betegséggel áll okozati összefüggésben. A második, azaz a 2016. novemberben elvégzett első korrekciós műtét, mint tartásjavító műtét, már csak részben áll összefüggésben a foglalkozási megbetegedéssel, az már bizonyosan tünetesedő szegmentális dystonia miatt volt. A 2018. április 21. napi neuropacemaker behelyezés műtétje az ezzel kapcsolatos obszerváció és stimuláció kórházi ellátásai nem állnak közvetlen összefüggésben a foglalkozási megbetegedéssel. A harmadik gerincműtét, a 2020. januárjában elvégzett második korrekciós műtét szintén részben áll összefüggésben a felperes jogviszonyával, illetve foglalkozási betegségével. Az igazságügyi orvosszakértő megállapította a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértékét is; a súlyozott összeadás elve alapján 80%-osnak ítélte azzal, hogy a neurológiai részkár 50%, a mozgásszervi részkár 42% és a pszichiátriai részkár 30%. A foglalkozási össz-egészségkárosodás mértékét 54%-ban állapította meg. A jogalap körében szakértől szakértő úgy nyilatkozott, hogy sem a sorsszerűség foglalkozási megbetegedés, sem pedig a

foglalkozási és egyéb egészségügyi problémák között nem lehet szakértőileg aránypárt felállítani, ezért annak megítélése a bíróságra hárult.

[21] Az elsőfokú bíróság a kár viselésének meghatározása során, azon szakértői megállapítást vette alapul, amely szerint a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke 80%, ebből a foglalkozási össz-egészségkárosodás mértéke pedig 54%. A bíróság ezért a 80% 54%-ának megfelelő mértékben, azaz 67,5%-ban állapította meg az alperes felelősségét a felperes kárai vonatkozásában.

[22] A szakértő úgy nyilatkozott, hogy a felperes gondozására és háztartási kisegítésre vonatkozó időtartamok esetében a felperes keresetlevelében rögzített időtartamokkal egyetértett, azzal azonban, hogy azok nem teljes egészében a foglalkozási megbetegedéssel állnak összefüggésben. Kiemelte, hogy a szegmentális dystonia nincsen közvetlen okozatosságban a gerincet sújtó kórképekkel és műtétekkel, a két kórfolyamat egymás mellett zajlott, azok perbeli egybeesése véletlen. Bár az a gerincműtői beavatkozás utáni állapottal alakult ki párhuzamosan, azonban az esetleges összefüggéseket a vizsgálatok nem igazolták, nem bizonyítják.

[23] Az elsőfokú bíróság összecszerűség meghatározásakor az alperes által megjelölt mindenkor garantált bérminimum óradíját vette alapul, figyelemmel arra, hogy a felperes által megjelölt Bt. díjait eltúlzottnak minősítette.

[24] A szakértő megállapításai szerint tehát az első, azaz 2016. márciusi műtét teljes egészében a foglalkozási megbetegedéssel áll összefüggésben, ezért a bíróság az ezzel összefüggésben felmerült gondozási és háztartási kisegítő költség 100%-ában marasztalta az alperest, míg a harmadik és a negyedik műtét, tehát az első korrekciós műtét és a második korrekciós műtét, tehát a 2016. novemberi és a 2020. januári műtétek, részben állnak ok-okozati összefüggésben az alperessel, ezért a bíróság a költségek 67,5%-ában marasztalta az alperest, míg a harmadik, a 2018. áprilisi műtét, a neuropacemaker beültetése és alperes jogellenes magatartása között a szakértő közvetlen ok-okozati összefüggést nem állapított meg, ezért a bíróság az ezen műtéttel kapcsolatos gondozási és háztartási kisegítés jogcímen előterjesztett kereseti kérelmeket, mint alaptalanokat elutasította.

[25] A bíróság az összecszerűség meghatározásakor alkalmazta a felperes által is megjelölt 0,75%-os szorzót, amely a gondozás és háztartási kisegítés körében az ítélkezési gyakorlatnak megfelel; azaz a hozzátartozók által végzett gondozási, ápolási, háztartási feladatok ellenértékkel bírnak, azonban csupán a piaci szolgáltatás 75%-ának megfelelő összegben. A garantált bérminimum óradíjai a következőképpen alakultak: 2016. évben 742 forint, 2017. évben 926 forint, 2018. évben 1038 forint, 2019. évben 1121 forint, 2020. évben 1211 forint, 2021. évben 1259 forint, míg 2022. évben 1495 forint.

[26] A gondozás költsége a fentiek alapul vételével 2016. évre 280.476.- Ft, amely a következő tételekből tevődik össze: a márciusi operációt követően, 2016. áprilisra napi 6 órával számolva $30 \times 6 \times 742 \times 0.75 = 100.170$ forint, további 5 hónap vonatkozásában $5 \times 30 \times 2 \times 742 \times 0.75 \times 0.675 = 112.691$ forint, míg a 2016. novemberi műtétet követően 2016. decemberére $30 \times 6 \times 742 \times 0.75 \times 0.675 = 67.615$ forint. 2017. évre 10,5 hónapra $10.5 \times 30 \times 2 \times 926 \times 0.75 \times 0.675 = 295.336$ forint. 2018. évre 10 hónapra $10 \times 30 \times 2 \times 1038 \times 0.75 \times 0.675 = 315.292$ forint. 2019. évre 11 hónapra $11 \times 30 \times 2 \times 1121 \times 0.75 \times 0.675 = 374.554$ forint. 2020. évre a 2020. januári műtétet követő 1 hónapra $30 \times 6 \times 1211 \times 0.75 \times 0.675 = 110.352$ forint, a további 8.5 hónapra $8.5 \times 30 \times 2 \times 1211 \times 0.75 \times 0.675 = 312.665$ forint. 2021. évre $12 \times 30 \times 2 \times 1259 \times 0.75 \times 0.675 = 458.905$.- forint. 2022. évre $4 \times 30 \times 2 \times 1495 \times 0.75 \times 0.675 = 181.642$ forint. 2022. május 1. napjától a járadék havi összege $30 \times 2 \times 1495 \times 0.75 \times 0.675 = 45.411$ forint.

[27] A háztartási kisegítés költsége a fent kifejtettek alapul vételével 2016. évre 7 hónap vonatkozásában $7 \times 30 \times 3 \times 742 \times 0.75 \times 0.675 = 236.652$ forint. 2017. évre 10.5 hónapra $10.5 \times 30 \times 3 \times 926 \times 0.75 \times 0.675 = 443.004$ forint. 2018. évre 10 hónapra $10 \times 30 \times 3 \times 1038 \times 0.75 \times 0.675 = 472.939$ forint. 2019. évre 11 hónapra $11 \times 30 \times 3 \times 1121 \times 0.75 \times 0.675 = 561.831$ forint. 2020. évre 9.5 hónapra $9.5 \times 30 \times 3 \times 1211 \times 0.75 \times 0.675 = 524.174$ forint. 2021. évre $12 \times 30 \times 3 \times 1259 \times 0.75 \times 0.675 = 688.358$ forint. 2022. évre $4 \times 30 \times 3 \times 1495 \times 0.75 \times 0.675 = 272.464$ forint. 2022. május 1. napjától a járadék havi összege $30 \times 3 \times 1459 \times 0.75 \times 0.675 = 68.116$ forint.

[28] A szakértő az utazással és annak kísérete szükségességével kapcsolatos felperesi előadást reálisnak minősítette, ezért a bíróság – az életszerűség szabályaira is figyelemmel – elfogadta a felperes utazásai rendszerességét és időigényét, továbbá azt, hogy állapota végett kíséretre volt szüksége. A bíróság azonban a 2021. évtől követelt felperesi igényeket elutasította, figyelemmel arra, hogy felperes a szakértő előtt úgy nyilatkozott, hogy 2021-től tömegközlekedésben rövid távon önállóan utazik, míg a hosszabb távokon taxit vesz igénybe. Ugyanígy nem ítélte meg ezen a jogcímen a felperes követeléseit a kórházban és rehabilitáción töltött időszakok vonatkozásában sem, amelyek tartama alatt értelem szerűen nem merült fel utazás. Az utazási kísérő költségének összege tehát a fentiek és a mindenkor garantált bérminimum óradíjai alapján 2016. évben 7 hónapra $7 \times 8 \times 639 \times 4 \times 0.675 = 96.617$ forint. 2017. évre 10.5 hónapra $10.5 \times 8 \times 733 \times 4 = 166.244$ forint. 2018. évben 10 hónapra $10 \times 8 \times 794 \times 4 \times 0.675 = 171.504$ forint. 2019. évben 11 hónapra $11 \times 8 \times 857 \times 4 \times 0.675 = 203.623$ forint. 2020. évben 9.5 hónapra $9.5 \times 8 \times 926 \times 4 \times 0.675 = 190.015$ forint.

[29] A taxi igénybevételének rendszerességére és szükségességére vonatkozó felperesi előadást a szakértő szintén reálisnak tartotta, ezért a bíróság a szakértői véleményt alapul véve a felperesi igény 67.5%-ának megfelelő összeget, azaz havi 10.125 forintot (15.000×0.675) ítelt meg felperes részére 2016. április hónaptól 2022. május 2. napjától – a kórházi és rehabilitáción töltött idő levonását követően – 63 hónap vonatkozásában mindösszesen 637.875 forint (63×10.125) összegben.

[30] Felperes 2016. márciusától 2021-ig mintegy 9 hónapot töltött kórházban és rehabilitáción, amelynek időtartama alatt élettársa tanú7 rendszeresen látogatta. A bíróság nem ítélte eltúlzott mértékűnek a felperes látogatási költség jogcímen előterjesztett 156.000.- Ft összegű követelését, tekintettel arra, hogy köztudomású tény, hogy a magyar kórházi ellátás az ételmezés terén a hozzátartozók részéről lehetőség szerint kiegészítendő. Ezen túlmenően a bírósági gyakorlat elismeri a figyelmességi csomag kárként való érvényesíthetőségét, figyelemmel arra, hogy annak célja, hogy a károsult számára elviselhetőbbé tegye a – jelen perben összesen mintegy 9 hónapig tartó – kórházi és rehabilitációs tartózkodást. Az alperes 67.5%-ban fennálló felelősségére tekintettel a bíróság a felperesi követelés 67.5%-át, azaz 105.300 forintot ítél meg ezen a jogcímen felperes részére.

[31] A gyógyszerek és vitaminok költsége jogcímen előterjesztett – a közgyógyellátásra vonatkozó pontosított - követelést a bíróság – figyelemmel arra, hogy azok használatának szükségességét az orvosi dokumentáció, míg megvásárlásukat tanú7 tanúvallomása és a becsatolt számlák bizonyítják - a jogalap 65.7%-os mértékéig alaposnak ítélte. A bíróság köztudomású ténynek tekintette a gyógyszerek és vitaminok árfekvését, amelyek ellenérték a közgyógyellátás havi összege nem fedezte. Ezért a bíróság 2016. áprilisától 2019. október 31. napjáig 43 hónap vonatkozásában $43 \times 9000 \times 0.675 = 261.225$ forintot, 2019. november 1 napjától 29 hónap vonatkozásában $29 \times 3000 \times 0.675 = 58.725$ forintot, míg 2022. május 1. napjától havi járadékként $(3000 \times 0.625) \times 2025 =$ forintot ítél meg felperes részére.

[32] A gyógyászati segédeszközök vonatkozásában a bíróság megállapította, hogy azok szükségességét az igazságügyi orvosszakértői a szakértői véleményében megerősítette, amikor úgy nyilatkozott, hogy a keresetlevélben felsorolt segédeszközök nem egyszerre kerültek alkalmazására, hanem mindenkor állapothoz adaptálva. A mankókat hol abszolút indokolt volt használni, hol elhagyhatta, jelenleg is képes anélkül járni. A gerincfűzők valamelyikét gyakorlatilag 2016. év elejétől folyamatosan hordja, míg rollátort is évek óta alkalmaz, ezzel könnyítve mindennapi terhelését; az elliptikus trénerrel kapcsolatosan úgy nyilatkozott, hogy bizonyára számos időszakasz volt az elmúlt évek alatt, amikor ezt tudta használni, illetőleg felperes saját nyilatkozata szerint ezt ma is képes használni. tanú7 tanúvallomásában megerősítette a gyógyászati segédeszközök megvásárlásának tényét, ezért a bíróság – a jogalap 67.5%-ának megfelelő mértékben – alaposnak ítélte a felperes követelését.

[33] A kulturális többletköltség jogcímen előterjesztett kereseti kérelemmel összefüggésben a bíróság életszerűnek ítélte és elfogadta azt a felperesi – tanú7 tanúvallomásával megerősített – tényállítást, amely szerint napjai túlnyomó részét otthonában tölti, ahol szórakozási, kulturálódási, kikapcsolódási és feltöltődési lehetőségei meglehetősen szűkösek. Köztudomású tényként elfogadva a könyvek, újságok és televíziós előfizetések árát, a bíróság nem ítélte eltúlzott mértékűnek a felperes ezen jogcímen előterjesztett kereseti követelését és annak 67.5%-ában marasztalta az alperest; 2016. áprilisától 72 hónap vonatkozásában $72 \times 5000 \times 0.675 = 243$ forint összegben, míg a járadék havi összegét 2022. május 1. napjától $(5000 \times 0.675) \times 3375$ forintban állapította meg.

[34] A kórházi és rehabilitációs tartózkodások idejére beszerzett ingóságok szükségességét és beszerzését tanú7 tanúvallomásában megerősítette. Felperes orvosi dokumentációja alátámasztja, hogy a 2016. év előtt hosszabb kórházi tartózkodása nem volt, míg 2016. márciusától mintegy 9 hónapot töltött kórházban, illetve rehabilitáción. Felperes ezen időszakra az ítélezési gyakorlatnak megfelelően a költségei 50%-a megtérítésére kérte kötelezni alperest, mindösszesen 28.497.- Ft összegben. A bíróság ezért ezen összeg 67.5%-ában, azaz 19.235.- Ft-ban marasztalta alperest.

[35] A jövedelemveszteség jogcímen előterjesztett kereseti követeléssel összefüggésben a Pp. 522. § (1) bekezdés b) pontja értelmében az alperest terhelte a bizonyítás a számítás helyességét illetően, figyelemmel arra, hogy alperes a felperes számításait vitatta. A bíróság ennek megfelelően a 2022. április 4. napján megtartott tárgyaláson tájékoztatta az alperest, hogy amennyiben a keresetveszteség összepszerűségét vitatja, úgy ki kell számítania, hogy álláspontja szerint milyen összegű jövedelemveszteségre lenne felperes jogosult. Az alperes azonban ezen bírói felhívásnak nem tett eleget, ezért a bíróság a felperes számításainak megfelelően marasztalta alperest ezen a jogcímen.

[36] A sérelemdíj iránti kereseti kérelemmel összefüggésben a bíróság az alábbiakat emelte ki. A sérelemdíj a pénzben ki nem fejezhető károk ellentételezésére szolgál, amelyet a bíróság a jogsértés súlya, ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása, károsodás súlyára, tartósságára figyelemmel, mérlegeléssel állapít meg. A 34/1992. (VI. 01.) AB határozat értelmében a pénzbeli kártérítésnek a nem vagyoni károknál az a funkciója, hogy az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról olyan vagyoni szolgáltatás nyújtásával gondoskodjon, amely az elszenvedett sérelemért nagyjából egyenértékű, másnemű előnyt nyújt. A sérelemdíj funkciója adott esetben kettős: kompenzációs szerepet tölt be a személyiségi jogsérelem tekintetében, és emellett magánjogi büntetésnek is tekinthető a hasonló jogsértések megelőzésének céljával. A sérelemdíj alkalmazásához szükséges a személyiséget ért nem vagyoni sérelem, amely testi vagy lelki változásokban, illetve a személyiséget körülvevő társadalmi, természeti környezetnek a személyiségre hátrányos megváltozásában manifesztálódhat (PJD2017. 3.).

[37] A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése tehát a sérelemdíj összepszerűségének meghatározásához az eset összes körülményének figyelembevételét írja elő a bíróságok számára azzal, hogy különösen a sérelmet szenvedett felet ért hátrány és annak súlya, ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása kap jelentőséget. Lényeges emellett, hogy a sérelemdíj, mint a személyiségi jogsértés egyik lehetséges szankciójának a funkciója kettős: kompenzációs szerepet tölt be a személyiségi jogsértés tekintetében, és emellett magánjogi büntetésnek is tekintendő a hasonló jogsértések megelőzésének céljával. Ennek megfelelően jelen esetben kizárólag a kompenzációs cél szem előtt tartásával határozható meg a felperes javára megítélhető sérelemdíj mértéke, azaz a bíróságnak alapvetően azt kellett vizsgálnia, mekkora az az összeg, amely alkalmas arra, hogy hozzávetőlegesen ellentételezze azt a nem vagyoni

hátrányt, amelyet a felperes a jogsértés következtében elszenvedett. A sérelemdíj az emberi személyiség értékminősége változásának kompenzálása, amely akkor állapítható meg, hogyha a személyiségre jellemző helyzet a korábbiakhoz képest hátrányosan változik meg. (Mfv.II.10.237/2019/4.)

A bíróság a fentiek mérlegelésével 10.000.000 forintban-ban állapította meg a felperest ért személyiségi jogsérelem ellentételezésére alkalmas mértéket, amelynek 67,5%-a, azaz 6.750.000 forint összegben marasztalta az alperest. A bíróság tanúl, a felperes korábbi házastársa és tanú⁷, a felperes jelenlegi párja tanúvallomása mellett az igazságügyi szakértői véleményben rögzítetteket vette alapul döntése meghozatalakor. A tanúk alátámasztották azon felperesi tényelőadást, amely szerint élete teljességgel megváltozott, beszűkült, korábbi mindennapi és szabadidős tevékenységei ellátására teljességgel alkalmatlanná vált; fájdalmai, tehetetlensége mindennapjai része lett, amelyek komoly pszichés elváltozást okoztak nála. A felperes 2016 júniusában jelent meg először pszichés panaszai miatt neurológus szakorvosnál, aki antidepresszánt, gyógyszeres terápiát javasolt. Ezt követően 2018. június 27. napján pszichiáter szakorvost keresett fel panaszai miatt, aki súlyos depressziót állapított meg felperesnél azzal együtt, hogy adaptációs és munkaképessége jelentősen csökkent. Gyógyszeres terápiában antidepresszáns, szorongáscsökkentő, feszültségoldó terápiában részesült. Rendszeresen járt ellenőrző vizsgálatokra, betegsége miatt gondozták. Pszichés állapota átmenetileg kissé javult, majd gyógyszerváltást követően gyógyszere miatt szexuális diszfunkciós panaszai jelentkeztek, amely állapotát tovább rontották. A vizsgálatkor megállapításra került, hogy felperes súlyosan depressziós, lakásából alig megy ki, állandóan fáradtnak érzi magát, jövőképe negatív, állapotát, helyzetét reménytelennek látja, öngyilkossági gondolatai is vannak, de készítése családjá miatt nincs. Betegségtudata megtartott, örömtelen, tartósan rosszul alszik gyógyszerek mellett is, beszéde, mozgása lelassult. Pszichés állapotát, testi állapotának javulása, vagy kiegyensúlyozódása fordíthatná pozitív irányba, illetve javíthatná. Megerősítette továbbá a szakértő vélemény, hogy a felperes társadalmi életének változása összefüggésben áll a munkaviszonnyal összefüggő egészségkárosodásból származó egészségi állapotával és pszichés zavarával. Indítékszegénység erőtartalekok mobilizálásának nehézsége jelent meg felperesnél, amely korlátozta őt abban, a megjelenő betegségén túlmenően, hogy a korábban kialakított társas kapcsolati szintjét fenn tudja tartani. Bár ezen társadalmi élet egy alacsony szintű, szűk kapcsolati rendszerrel volt jellemezhető, és minőségében is csekélyebb tartalmasságot hordozott magában a mindennapokban való megújulásra vonatkozóan, de még így is jelentősen többet tudott töltekezni belőle a felperes, mint aktuálisan teljességgel beszűkült életviteléből adódóan. Mindez életminőségében egy közepesen súlyos szintű negatív változást eredményezett. A felperes munkaviszonnyal összefüggő egészségkárosodásból származó egészségügyi állapota és az azzal összefüggésbe hozható pszichés zavara, pszichiátriai állapota is okozza a felperes társadalmi kapcsolatainak leépítését.

[38] A szakértői véleményben rögzítésre került azonban az is, hogy a felperes társadalmi és szociális életének változása a munkaviszonnyal is összefüggő egészségkárosodásával összefüggésben áll, amelyek az alábbiakból állnak: A felperes életvitelében elsődlegesen a munkahelyi környezet közvetlen munkatársakkal való viszony volt meghatározó és mérvadó a mindennapokban. Munkahelyi balesetének, foglalkozási betegségének következtében elvesztette munkahelyét, munkatársi kapcsolatait, ezek érzelmi és szociális megtartó erejét. A felperes gyökerei Erdélyig nyúlnak vissza, a magyarországi

társas kapcsolati rendszere rendkívül szűk, felszínes és igen korlátozott. Mindezen kapcsolatai jelentősen sérültek. A felperes életében a minőségi szabadidő eltöltés, egzisztenciális anyagi források híján is szegényes és csekély mértékben volt jelen. Mindezek szintén továbbiakban jelentősen beszűkültek. A felperes szabad mozgásterében is igen korlátozottá és akadályozottá vált, amely önmagában hétköznapi élet konvencionális keretei között való szabad személyes spontán érintkezés, és kapcsolat kialakításában is jelentősen gátolta és korlátozza. A felperes a hétköznapijaiban is testi egészségügyi állapotából eredően is rendkívül kiszolgáltatottá vált, magatartásának ezen másra utalt jellege folyamatos frusztrációk elviselésére kényszeríti; a felperes férfi szerepeinek gyakorlásában is igen sérült, mely a korábbi aktív, másokon való segítő attitűddel és önazonossággal is ellentétes állapot elviselésére kényszeríti; felperes a párkapcsolati téren a közvetlen gyengédség, intimitás és szexuális magatartásban is igen korlátozott és kiszolgáltatott.

[39] A szakértői vélemény tehát alátámasztotta a felperes által előadottakat az életminősége változása körében, azaz, hogy a felperes maradványállapota mindennapi élettevékenységét, így különösen munkavállalását, sport, kirándulás, utazás, és egyéb szabadidős tevékenységek vonatkozásában súlyos fokban, gyakorlatilag végérvényesen ellehetetlenült a szakértői vélemény időpontjában észlelhető egészségi állapotának jellemzői és súlyossága miatt. Rögzítette továbbá a szakértő, hogy az igazságügyi orvos-, pszichológus és pszichiáter szakértő explorációkor felvetett életút adatokkal harmóniában áll a felperes nyilatkozata.

[40] A bíróság a pertárgy értékét 29.953.092 forintban állapította meg, a felperes 46 %-ban lett pernyertes. A bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83.§-ának (2) bekezdése alapján - a felperes pernyertességére tekintettel – úgy ítélte meg, hogy a pernyertesség és a pervesztesség aránya közötti különbség nem jelentős, ezért egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére.

A felperes fellebbezése

[41] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a fellebbezési kérelemnek megfelelően az alperes marasztalását kérte.

[42] A marasztalási összegeket felemelte, az alábbi összegek megfizetésére kérte kötelezni az alperest:

· Sérelemdíj címén 15.000.000.- Ft, valamint annak 2017. április 3. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatai megfizetésére;

· Gondozási költség címén 2022.06.30. napjáig mindösszesen 7.494.000 forint, valamint ezen összegek után középárányos időponttól a kifizetésig a törvényes kamatok megfizetésére, kamatigényünk kezdőnapja: 2019.05.01.

· Háztartási és házkörűli kisegítő címén 2022.06.30 napjáig mindösszesen 5.792.310 forint, valamint ezen összegek után középárányos időponttól a kifizetésig a törvényes kamatok megfizetésére, kamatigényünk kezdőnapja: 2019.05.01.

· Közlekedési költség és kísérő címén 2022.06.30. napjáig mindösszesen 2.480.072 forint, valamint ezen összeg után középárányos időponttól a kifizetésig a törvényes kamatok megfizetésére, kamatigényünk kezdőnapja: 2019.05.01.

· Látogatási költség címén 156.000 forint, valamint ezen összeg után középárányos időponttól a kifizetésig a törvényes kamatok megfizetésére, kamatigényünk kezdőnapja: 2018.01.01.

· Gyógyszerek, vitaminok költsége címén 2022.06.30. napjáig mindösszesen 483.000 forint, valamint ezen összeg után középárányos időponttól a kifizetésig a törvényes kamatok megfizetésére, kamatigényünk kezdőnapja: 2019.05.01. 2.

· Beszerzett ingóságok címén 28.495 forint, valamint ezen összeg után középárányos időponttól a kifizetésig a törvényes kamatok megfizetésére, kamatigényünk kezdőnapja: 2017. október 1. napja.

· Kulturális többletköltség címén 2022.06.30. napjáig mindösszesen 375.000 forint, valamint ezen összegek után középárányos időponttól a kifizetésig a törvényes kamatok megfizetésére, kamatigényünk kezdőnapja: 2019.05.01.

· Gyógyászati segédeszközök címén 282.825 forint, valamint ezen összeg után középárányos időponttól a kifizetésig a törvényes kamatok megfizetésére, kamatigényünk kezdőnapja: 2017. október 1. napja.

· Jövedelemveszteség címén 2022.06.30. napjáig mindösszesen 15.838.455 forint, valamint ezen összegek után középárányos időponttól a kifizetésig a törvényes kamatok megfizetésére, kamatigényünk kezdőnapja: 2020.10.01.

[43] Kérte, hogy a másodfokú bíróság kötelezze az alperest minden hónap 10. napjáig előre esedékesen járadékok megfizetésére.

· 2022.07.01. napjától összesen havi 259.250 forint összegű költségpótló járadék véghatáridő nélküli fizetésére az alábbi címek szerint:

- Gondozás költsége címén havi 132.750 forint,
- Háztartási kisegítő címén havi 103.500 forint,
- Közlekedési költség címén havi 15.000 forint,
- Gyógyszer költsége címén havi 3.000 forint,
- Kulturális többletköltség címén havi 5.000 forint;

· 2022.07.01. napjától havi 467.006.- Ft jövedelempótló járadék megfizetésére.

[44] A felperes hivatkozott arra, hogy a bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban az abból levont jogi következtetései tévesek. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelte, így az abból levont jogkövetkeztetések is szükségképpen tévesek.

[45] A járadék fizetésre való kötelezés esedékessége kapcsán hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság az alperes járadékfizetési kötelezettségét úgy állapította meg, hogy a folyó járadékot minden tárgyhót követő 10. napjáig kell megfizetni. Az irányadó jogszabályi rendelkezések szerint azonban a kötelezettnek előre kell kifizetnie a járadék összegét.

[46] A felperes előadta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg az alperes helytállási kötelezettségét 67,5 %-ban. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság pusztán egyszerű, matematikai művelettel határozta meg az aránypárt. Álláspontja szerint a szegmentális dystonia szakértőileg százalékos mértékben is kimutatható egészségkárosító hatása nem súlyosbította, rontotta számottevően a felperes állapotát, hiszen az abból eredő problémák nagyobb részt a kezelés hatására megszűntek. Ez azt jelenti, hogy a felperes „kigyógyult” a szegmentális dystoniából, azonban kétséget kizáróan ennek a diagnózisnak nincs akkora szerepe a felperes jelenlegi állapotában, mint amekkora mértékben az elsőfokú bíróság megállapította azt. Kiemelte azon szakértői nyilatkozatot, hogy: „Ebben tehát bizonyosan szerepe lesz a foglalkozási megbetegedésként elfogadott kórkép műtét utáni szövődményes állapotának és/de az idegrendszeri állapotának is szerepe van, melynek közvetlen összefüggése a foglalkozási megbetegedéssel ugyan szakértőileg nem véleményezhető, közvetett okozati összefüggése azonban nem vethető el teljesen szakértőként sem, de ebben a kérdésben mérlegeléssel történő döntésnek van helye, mely bírói kompetencia.”

[47] A felperes előadta, hogy a perben jelentős ténynek minősül, hogy a felperes jelenlegi állapotában milyen és mekkora szerepe van a foglalkozási megbetegedésből eredő állapotnak és mekkora szerepe van a szegmentális dystoniának. Az elsőfokú bíróság azonban ezeket nem vizsgálta, mérlegelése során figyelmen kívül hagyta, és az általa alkalmazott aránypár felállítását nem indokolta.

[48] A felperes jogi álláspontja az, hogy tekintettel a két kórkép időbeliségének egybeesésére, valamint arra, hogy a szegmentális dystonia a foglalkozási megbetegedést követően alakult ki, illetve jelentkeztek az első tünetek, így más olyan ok, indikáció nem ismert a felperes betegélettújtában, amely más természetes okkal magyarázná a dystonia kialakulását, a közvetett okozati összefüggés, foglalkozási megbetegedés és a szegmentális dystonia között megállapítható.

[49] Értékelve a rendelkezésre álló bizonyítékokat a foglalkozási megbetegedés és a szegmentális dystonia közötti közvetett okozati összefüggés egyértelműen megállapítható, így a felperes jelenlegi állapotáért az alperes 100 %-os felelősséggel és helytállási kötelezettséggel tartozik.

[50] A felperes előadta, hogy amennyiben a másodfokú bíróság az előzőekben kifejtett álláspontjával nem értene egyet, úgy a másodlagos hivatkozását az alábbiak szerint rögzítette: A szakértői vélemény szerint a felperesnél kizárólag a foglalkozási megbetegedésből eredően 14 %-os pszichiátriai, 46 %-os mozgásszervi egészségkárosodás véleményezhető, amely összességében 54 %-os ÖEK-nek, míg 74 %-os foglalkozási munkaképesség csökkenésnek feleltethető meg. Önmagában az 54 %-os ÖEK, mely 70 % BMKCS-nak felel meg, olyan súlyos állapotot, munkaképtelenséget, mozgáskorlátozottságot jelent, amely önmagában alátámasztja a felperesi igényeket a szegmentális dystonia nélkül.

[51] A felperes álláspontja szerint az alperesi felelősség mértékének megállapítása esetében minimálisan 80 %-ban tartotta elfogadhatónak és megállapíthatónak a foglalkozási megbetegedés szerepét.

[52] A felperes előadta, hogy a bíróság az egyes vagyoni károk körében mindenhol alkalmazta a 67,5 %-ban megállapított felelősség szerinti megosztást, mely nem helytálló. Ez különösen azért sérelmes, mert a felperes az összecszerűség megjelölése körében kizárólag a foglalkozási betegségéből származó kárai vonatkozásában terjesztett elő keresetet.

[53] A fentieken túl az elsőfokú bíróság az egyes vagyoni tételek vonatkozásában a késedelmi kamat megfizetéséről nem rendelkezett.

[54] A felperes sérelmezte, hogy a háztartási kisegítő és a gondozási költségek körében az elsőfokú bíróság a 67,5 %-os szorzón túl, levonásba helyezte az igénye 25 %-át is. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Pf.III.20.156/2007/4. számú ítéletére, miszerint gazdasági társaság árlistája a döntés összecszerű meghatározásánál alapul szolgálhat és az így kapott költségeket 75 %-ban szükséges elszámolni az előadottakra tekintettel. A felperes csupán a gondozási költség körében jelölte meg a Bt. Házi Betegápolási Szolgálat árlistáját azzal, hogy a háztartási kisegítés körében a mindenkori minimálbér órabéreket vette figyelembe. Előadta, hogy kialakult a joggyakorlat abban, hogy az ez irányú igények összecszerűségének meghatározásakor, vagy az erre szakosodott intézmények díjának 75 %-a vagy a ténylegesen kialakult piaci viszonyok vehetők figyelembe. Erre tekintettel a gondozási költséget a keresetpontosítással egyezően tartotta fenn.

[55] A felperes a fellebbezésében kisegítő költség tekintetében a kereset pontosításában előadottakat tartotta fenn és annak alapján kérte az alperes kötelezését.

[56] A közlekedés (utazás) és a kísérő költsége vonatkozásában előadta, hogy a felelősség mértékének a megállapításakor az elsőfokú bíróság tévesen rögzítette a 67, 5 %-os szorzót, amely igényét a keresetpontosításában foglaltakkal egyezően tartotta fenn.

[57] A felperes a járadékigényt, a látogatási költséget, a gyógyszerköltséget, gyógyászati segédeszközök költségét, a kulturális többletköltséget, a beszerzett ingóságok költségét szintén a keresetpontosításban megjelölt összecszerűségben kérte megállapítani.

[58] A jövedelemveszteség vonatkozásában hivatkozott arra, hogy a felperes a foglalkozási megbetegedés miatt munkaképtelenné vált, amely fizikai ellehetetlenülést, mozgásbeszűkülést eredményezett, amely miatt a jövőben nem képes munkát vállalni. Erre csupán ráerősített a szegmentális dysponiaként diagnosztizált korkép. Erre tekintettel az alperes felelőssége a fentiekől függetlenül 100 %-ban fennáll. Ennek megfelelően a keresetpontosításnak megfelelően kérte az alperes kötelezését.

[59] A sérelemdíj vonatkozásában a felperes előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete jogdogmatikailag téves, valamint mérlegelési körében kirívóan okszerűtlenül járt el az összecszerűség meghatározása során. Hivatkozott arra, hogy a foglalkozási megbetegedés folytán a felperes elvesztette azon jogát, hogy úgy éljen, mint a hasonló korú, többi egészséges ember, ezzel a testi épséghez, egészséghez való Alaptörvényben védett alapvető személyhez fűződő jogát sértette meg az alperes. A sérelemdíj mértékének meghatározásánál figyelemmel kell lennie a jogsértés súlyára, amely jelen esetben súlyos következményekkel járt a felperes esetében. A sérelemdíj mértékének megállapítása során vizsgálni kell az ismétlődés jellegét is. Az alperes nemcsak a felperes élethez és testi épséghez fűződő alapvető személyiségi jogát sértette meg, hanem az Alaptörvény által biztosított szabad

munkaválasztáshoz fűződő alapjogát is. Álláspontja szerint a rendkívül széleskörű bizonyítási eljárás során igazolást nyert az, hogy a felperes életvitele és életminősége a foglalkozási megbetegedés okán 100 %-ban negatívan változott meg.

[60] Hivatkozott arra, hogy a sérelemdíj nem a kártérítés körében és szabályai szerint értékelendő, hanem a személy személyiségi jogainak sérelmét hivatott kompenzálni és szankcionálni. Az elsőfokú eljárás során igazolást nyert az, hogy a felperes életvitele és életminősége a foglalkozási megbetegedés okán 100 %-ban negatívan változott meg, a sérelemdíj összegszerű megállapítása, ezért ennek alapján történik. E körben hivatkozott a Kúria Pfv.III.20.279/2018/4. számú döntésére.

[61] A perköltség vonatkozásában előadta, hogy a felperes perköltségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján a csatolt munkadíj megállapodás szerint kérte megállapítani. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a pervesztesség és a pernyertesség aránya közötti különbség nem jelentős. A felperes javára megítélt tőke összege 18.426.623 forint, valamint 6.750.000 forint sérelemdíj, azaz összesen 25.176.623 forint.

[62] A fentiek alapján a felperesi munkadíj megállapodás szerint a felperest 2.316.249 forint + áfa összeg, míg az alperest 521.267 forint + áfa összegű munkadíj illette volna meg az IM rendelet alapján, így megállapítható, hogy jelentős az eltérés, melynek figyelembevételét az elsőfokú bíróság elmulasztotta.

[63] Előadta, hogy jelen esetben kizárólag a Pp. 83. § (3) bekezdése alapján lehet a feleket megillető perköltségről határozni, tekintettel arra, hogy a jelen ügyben valamennyi igényük összegszerűsége a bírói mérlegeléstől függött. Álláspontja szerint a felperes által előterjesztett igények nem nevezhetőek eltúlzottnak, azok a hasonló perekben előterjesztett és a bíróság által jogerősen megítélt összegszerűségekkel összhangban állnak. A fentiek alapján kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását a perköltség vonatkozásában is.

Az alperes fellebbezése

[64] Az alperes a fellebbezésében kizárólag a sérelemdíj vonatkozásában kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és annak 5.000.000 összegre való mérséklését azzal, hogy ezen összeg 67,5 %-ának megfelelő mértékben, azaz 3.375.000 forint összegben marasztalja az alperest.

[65] Az alperes előadta, hogy az elsőfokú bíróságnak figyelemmel kell lennie az igény elbírálásakor a személyi sérelem súlyára, következményeire, a károsodáskor fennálló

ár-, és értékviszonyokra, valamint a bírói gyakorlatra. Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 279.§ (1) bekezdését, mert a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem értékelte okszerűnek. Az elsőfokú bíróság nem kellően értékelte, hogy a felperes jelen pszichés panaszainak és állapotának csupán egy része véleményezhető a munkaviszonnyal összefüggő egészségkárosodásból adódóan. A szakvélemény rögzítette, hogy a felperes életvezetésében nagy változás volt, amikor Erdélyből Magyarországra költözött át, gyermekkori fiatal felnőttkori kapcsolatai ott maradtak.

[66] Az elsőfokú bíróság nem értékelte kellőképpen, hogy maga a szakvélemény rögzíti, hogy végleges leépülésről nem nyilatkoznak, figyelemmel arra, hogy ilyen és ehhez hasonló peres eljárások lezárása egy jelentős teher megszűnését is eredményezik a peres felek életvitelében, amely aktuálisan vélelmezhető, melynek következtében prognosztikailag kedvező irányultságú változások jöhetnek létre. Az alperes előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az összehasonlításra alkalmas, más ügyekben hozott ítéletekben megítélt nemvagyonai összegek sérelemdíjak összegét, mely körben hivatkozott a Szegedi Ítéltábla Mf.40.060/2020/6. sorszámú ítéletére. Előadta, hogy a jelen perben a foglalkozási össz-egészségkárosodás mértéke 54 %, ezért az elsőfokú bíróság túlzó összegű sérelemdíjat állapított meg.

Fellebbezési ellenkérelmek

[67] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a felperesi fellebbezésben foglaltak szerinti megváltoztatását. Előadta, hogy a jelen esetben károsulti közrehatásról nem beszélhetünk, hiszen a felperes, mint károsult semmilyen formában nem hatott közre az állapota kialakulásában. A sérelemdíj meghatározása körében nem lehet semmiféle megosztást alkalmazni, annak összegét úgy kell meghatározni, hogy az az eset összes körülményére tekintettel legyen. Jelen esetben nem lehet előnyként értékelni, hogy a felperest a párja nem hagyta el, annak ellenére, hogy a felperes állapotromlása egy rendkívül friss kapcsolatban következett be. Úgy szintén nem értékelhető az sem a felperes előnyére, hogy van olyan munkatársa, akivel a mai napig tartja a kapcsolatot. Az összecszerűség körében kiemelte, hogy a Kúria Pfv.III.20.279.2018/4.számú döntése értelmében a nemvagyonai kártérítés összegének meghatározásakor kiindulási alapnak kell tekinteni a hasonló tényállású ügyekben kialakult korábbi bírói gyakorlatot, de az nem alkalmazható automatikusan. A sérelemdíj megállapítása mérlegelés körébe tartozik, azonban a mérlegelés nem egy értékrend, meghatározott mérce szerint történik. Minden esetben szükséges az egyén egyedi körülményeit vizsgálni a baleset előtti életvitelét, körülményeit a balesetet követő állapotával, lehetőségével szükséges összehasonlítani.

[68] Előadta, hogy a felperes foglalkozási megbetegedésből eredő állapota már önmagában olyan súlyos egészségromlást, állapotromlást eredményezett – a régi számítás szerint is már 67 %-os rokkantnak minősülne – amely a felperes által előterjesztett igények alapját joggal képezi teljes mértékben.

[69] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte az általa nem fellebbezett kereseti követelések tekintetében. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság érdemben helytálló döntést hozott, a sérelemdíj iránt benyújtott fellebbezését fenntartotta.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[70] A felperes fellebbezése a sérelemdíj, a kamat megfizetése, a járadék megfizetésének határideje, és a perköltség vonatkozásában alapos, a további fellebbezési indokai alaptalanok. Az alperes fellebbezése alaptalan.

[71] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta, a bizonyítási eljárást széleskörűen lefolytatta, az érdemi döntésével a per fő tárgya tekintetében egyetértett, ezért az elsőfokú ítéletet a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján a per fő tárgya tekintetében helybenhagyta. A másodfokú bíróság a sérelemdíj, a kamatok, és a járadékok megfizetése határidejének meghatározása, valamint a perköltség vonatkozásában az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

[72] A másodfokú bíróság a fellebbezés kapcsán az alábbiakra mutat rá:

A kártérítési felelősség jogalapja

[73] A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 166. § (1) bekezdése szerint a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.

[74] A munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI.25.) KMK vélemény 1. pontja szerint a munkáltató kártérítési felelőssége a munkavállalója egészségkárosodása miatt keletkezett kárért akkor áll fenn, ha az a munkaviszonnyal összefüggésben keletkezett. A munkavállaló bizonyítja a munkaviszony fennállását, a kárát, továbbá a kárnak a munkaviszonnyal való okozati összefüggését.

[75] A KMK vélemény 3. pontja szerint a természetes kórokú és ezzel együtt munkahelyi eredetű egészségkárosodás esetén a bíróságnak a kártérítési felelősség jogalapjára, a munkaviszonnyal összefüggésben vonatkozóan arról kell állást foglalnia, hogy a munkáltató kártérítési felelőssége a teljes kár helyett, annak hányad részére áll fenn. A

kárviselés arányát a természetes kórokú és a munkahelyi eredetű egészségkárosodás egymáshoz viszonyított aránya szerint kell meghatározni. A KMK vélemény szerint mérlegelésnek van helye, ha a munkahelyi körülményekből eredő állapotrosszabbodás mértéke pontosan nem állapítható meg, mivel csupán ebből az okból a munkáltató kártérítési felelősségét nem lehet kizárni.

[76] A Kúria BH.2007.241. számú határozatában rögzítette, ha nem állapítható meg, hogy a felperes rokkantságát okozó betegségek a munkáltatónál történt foglalkoztatása idején keletkeztek, de az itteni kedvezőtlen foglalkoztatási körülmények közrehatottak a rokkantsághoz vezető állapota kialakulásában, kármegosztás alkalmazásának van helye. Az indokolás szerint a munkáltató kártérítési felelősségét aszerint kell megállapítani, amilyen arányban a munkavállaló munkaviszonyával összefüggésben keletkezett egészségkárosodása a kár bekövetkezéséhez hozzájárul.

[77] A felperes elsődlegesen azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a kármegosztást 67,5 %-ban állapította meg. Az elsőfokú bíróság a kármegosztást szakértői szakvéleménye alapján határozta meg, miszerint a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke 80 %, ebből a foglalkozási össz-egészségkárosodás mértéke 54 %. A bíróság ezért a 80 % 54 %-nak megfelelő mértékben, azaz 67,5 %-ban állapította meg az alperes felelősségét a felperes kárai vonatkozásában.

[78] A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a szakértői véleményben foglaltakat a szakértői kiegészítéssel és a szakértő személyes meghallgatásával együttesen, a felek, így a felperes is elfogadta, az azokban tett megállapításokat nem vitatta.

[79] A felperes hivatkozott a fellebbezésében az Országos Igazságügyi Orvosszakértői Intézet 8. számú módszertani levelében foglaltakra. A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy maga a módszertani levél rögzíti, hogy az orvostudomány jelenlegi állása szerint bizonyos kórformák egyértelmű egyetlen oka esetenként még valószínűséggel sem állapítható meg. Közismert, hogy bizonyos betegségeknek több oka is lehet, és az adott esetben nem mindig határozható meg a valódi ok vagy a megbetegedések okai, kiváltó tényezői néha egyidejűleg is felléphetnek. Ezért nem kifogásolható, ha az orvosszakértő ilyenkor több feltételezést közöl.

[80] A szakvélemény az 1. pontjában kifejezetten a következőket rögzíti: „... Ebben tehát bizonyosan szerepe lesz a foglalkozási betegségként elfogadott kórkép műtét utáni szövődményes állapotainak/de az idegrendszeri állapotának is szerepe van, melynek közvetlen összefüggése a foglalkozási betegséggel ugyan szakértőileg nem véleményezhető közvetett okozati összefüggése, azonban nem vethető el teljesen szakértőként sem, de ebben a kérdésben mérlegeléssel történő döntésnek van helye, mely bírói kompetencia. „

[81] A szakértői vélemény a 34. pontjában egyértelműen kimondta, hogy a szegmentális dystonia oka a tudomány mai állása szerint ugyan ismeretlen, de természetes okokkal magyarázható a szakirodalomban publikált legtöbb esetben. A felperes esetében közvetlen okozatosságban a gerincet sújtó kórképekkel és műtétekkel nincs, ezt az idegsebészeti leletek is rögzítik, valamint a kezelés jelentős sikeressége. A központi idegrendszeri (agyai) kihatása a foglalkozási betegséggént elfogadott állapotnak nem véleményezhető. A két kórfolyamat egymás mellett zajlott és természetesen az életvitelbeli kihatások, abban tartós súlyos elnehezülést okozva is együtt értelmezhető csak. Az eddigi adatok alapján úgy tűnik, hogy a két folyamat időbeli egybeesése véletlen.

Ettől függetlenül ténykérdés, hogy az ismeretlen okú idegrendszeri kórfolyamat a foglalkozási betegség talaján indokoltta vált gerincműtéti beavatkozás utáni állapotával párhuzamosan alakult ki (pontosabban tünetei ekkor mutatkoztak) és súlyosbodott ezt követően, mely okkal vetheti fel oki vagy részoki kapcsolat esélyét, gyanúját, de ezeket az összefüggéseket a vizsgálatok egyértelműen nem igazolták, nem bizonyítják.

[82] A szakértői vélemény rögzíti, hogy az össz-szervezeti egészségkárosodás vonatkozásában a neurológiai részkár (szegmentális dysponia) 50 %-os össz-egészségügyi károsodást eredményezett, míg a mozgásszervi részkár 42%-os össz-egészségkárosodást eredményezett. A szakértői véleményben fellelhető, hogy akár sorsszerű degeneratív folyamatok is fennállhattak ezek mellett, de utólag természettudományosan nem lehet igazolni.

[83] Az irányadó jogszabályi rendelkezések és a bírói gyakorlat alapján a munkavállalónak kell kétséget kizáróan bizonyítani a munkáltató teljes kártérítési felelősségét. Figyelemmel arra, hogy a szakvélemény és a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján közvetlen oki összefüggés nem állapítható meg, a felperes teljes össz-szervezeti egészségkárosodása és a foglalkozási megbetegedés alapján, ezért nem fogadható el a fellebbezés azon előadása, miszerint a munkáltató 100 %-ban felelős a bekövetkezett károsodásért. Maga a felperes a fellebbezésében is idézi azon szakértői megállapításokat, miszerint kétséget kizáróan nem lehet megállapítani a közvetlen oksági kapcsolatot. Ennek következtében téves a felperes azon fellebbezési hivatkozása, miszerint az alperes felelőssége a felperes állapotáért 100 %-ban fennáll.

[84] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg az alperes felelősségét 67,5 %-ban. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását a mérlegelés körében az alábbiakkal egészíti ki.

[85] szakértő1 szakértő úgy nyilatkozott, hogy sem a sorsszerűség és a foglalkozási megbetegedés, sem pedig a foglalkozási és egyéb egészségügyi problémák között nem lehet szakértőileg aránypárt felállítani, ezért annak megítélése a bíróságra hárul. E körben kiemelten kell értékelni a szakértő véleményét, miszerint a felperes esetében a két kórfolyamat egymás mellett zajlott és természetesen az életvitelbeli kihatások abban tartós, súlyos elnehezülést okozva is együtt értelmezhető csak. A két folyamat időbeli egybeesése véletlen, ezt cáfoló és az okozatosságot igazoló tudományos publikáció a szakirodalomban

nem ismert. Ettől függetlenül ténykérdés, hogy az ismeretlen okú idegrendszeri kórfolyamat a foglalkozási betegség talaján indokoltta vált gerincműtéti beavatkozás utáni állapotával párhuzamosan alakult ki a felperesnél, a tünetei ekkor mutatkoztak és súlyosbodtak ezt követően, mely okkal vetheti fel az oki vagy a részoki kapcsolat esélyét, gyanúját, de ezeket az összefüggéseket a vizsgálatok egyértelműen nem igazolták, nem bizonyítják. A gerinc státusz kialakulásáért a felperes esetében az évek óta fennálló, majd foglalkozási betegségként elfogadott gerinc túlterhelés kiváltotta a gerinc porckorong degeneráció és ennek szövődményes állapotai a felelősek.

[86] Az egyesített szakértői vélemény rögzítette, hogy a foglalkozási megbetegedésként hivatkozott porckorongsérv és a felperes sorszerű betegségének elfogadott szegmentális dystonia a felperesre gyakorolt hatásai egymástól nem különíthető el. A szakértő rögzítette is, hogy az idő előrehaladtával állapotrosszabbodás következik be a másodlagos gerinc elfajulása fokozódásával, melyben a sorsszerű és foglalkozási eredetű okok együttes szerepe lesz mindig megállapítható és egymástól el nem választható. A két kórfolyamat egymás mellett zajlott és természetesen az életvitelbeli khatások abban tartós, súlyos elnehezülést okozva is egyértelmezhető csak.

[87] A bíróság a szakértői vélemény megállapításai mellett mérlegelte azt a körülményt is, hogy az NRSZH szakvéleményében foglaltakból kitűnően, a felperes 2009. októberében fordult először nyaki gerinc panaszokkal traumatológus szakorvoshoz. Ezt követően panaszai egészen 2014. nyaráig nem voltak, amikor 2014. június 12. napján nyakfájdalom miatt nyaki borda igazolódott nála. A felperesnek tehát a foglalkozási megbetegedést megelőzően is voltak már egészségügyi panaszai.

[88] A munkáltató egészségkárosodásért fennálló kártérítési felelősségének egyes kérdéseiről szóló összefoglaló véleményében a Kúria kifejezetten rámutatott arra, miszerint az okozati összefüggést csak kétséget kizáró, azt aggálytalanul igazoló szakvélemény bizonyítja (Mfv.I.10.716/2009/3.). Ha a betegség oka nem ismert és a tudomány kétséget kizáróan nem hozza összefüggésbe a fizikai munkavégzéssel, abban az esetben az okozati összefüggés fennállása nem állapítható meg. Az okozati összefüggés hiánya akkor is megállapítható, ha kizárólag valószínűsíteni lehet azt. Önmagában, hogy a felperes egészségkárosodása a munkaviszony időszakban alakult ki, nem elegendő – a bizonyítás eredménytelensége folytán – az alperes kártérítési felelőssége megállapításához.

[89] Az összefoglaló vélemény szerint a természetes kórokú és ezzel együtt munkahelyi eredetű egészségkárosodás esetén, a részleges okozati összefüggés fennállása is megállapítható. Ez esetben tehát a bíróságnak a jogalapot érintően kell állást foglalnia arról, hogy a munkáltató kártérítési felelőssége a teljes kár helyett, annak hányad részére áll fenn (részleges okozatosság). A csoport álláspontja szerint fenntartható az az ítélkezési gyakorlat, amely a kárviselés aránya megállapításairól alakult ki olyan esetekre, amikor a kár részben a munkavállaló érdekkörébe tartozó (természetes kórokú megbetegedés), részben a munkáltató felelősségi körébe eső okból keletkezik. Ezt tartalmazza a Legfelsőbb Bíróság Elvi határozatainak gyűjteményében fellelhető 470. számú elvi határozata (arányszámítás): „Az

alperesnek a 20 %-os munkaképesség csökkenést okozó vibrációs megbetegedésért fennálló kártérítési felelőssége olyan arányú lehet, amely arányban a felperes foglalkozási megbetegedésből eredő munkaképesség csökkenése hozzájárult a kedvezményes ... (bányász rokkantsági nyugdíj) rokkantsági nyugdíj jogosultságához. Ezért a kárviselés arányát ... a felperes 50 %-os mértékű természetes eredetű munkaképesség csökkenése és a 20 %-os mértékű foglalkozási eredetű munkaképesség csökkenése egymáshoz viszonyított arányát alapul véve helytállóan állapította meg 40 %-ban” (50:20=100:x).

[90] Ugyanezen elvet alkalmazta a Kúria az Mfv.I.10.500/2006/5. számú döntésével, amely szerint a kár egy részéért felel a munkáltató, „... Ha rokkantsághoz vezető betegségek természetes kórokúak, nem a munkáltatónál keletkeztek, de a kedvezőtlen foglalkozási körülmények a munkavállaló állapota kialakulásában közrehatottak”.

[91] A fent kiegészített indokolás alapján a másodfokú bíróság helytállónak találta az elsőfokú bíróság által megállapított 67,5 %-os felelősségi mértéket.

[92] Ennek következtében megalapozatlan a felperes másodlagos fellebbezési kérelme a 80 %-os kárviselés vonatkozásában.

[93] A másodfokú bíróság nem fogadta el a felperes fellebbezésének azon előadását, miszerint a felperes az összepszerűség körében megjelölt igényeket kizárólag a foglalkozási betegségből származó kárai vonatkozásában terjesztette elő a foglalkozási megbetegedésből eredő állapotára tekintettel. E vonatkozásban a másodfokú bíróság idézi a felperes 2021. március 26-án keltezett keresetpontosítását, miszerint a felperes a vagyoni károk vonatkozásában fenntartja azon álláspontját, hogy közvetett okozati összefüggés fennáll a foglalkozási megbetegedésként elismert kórkép és a szegmentális dystonia között, valamint figyelemmel arra, hogy a két kórkép együttesen és egymástól nem választható módon alakítja a felperes életét, ezért az alperes felelőssége 100 %-ban állapítható meg. A fentiek alapján tehát a felperes együttesen terjesztette elő a vagyoni károkra vonatkozó igényét, mind a foglalkozási megbetegedés, mind a sorszerű megbetegedés vonatkozásában. Ennek körében nem fogadható el a fellebbezési hivatkozása, miszerint csak a foglalkozási megbetegedésből származik kárai vonatkozásában terjesztette elő a kárigényét.

[94] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan járt el, amikor a számításai alapjául a mindenkori garantált bérminimum, illetve minimálbért vette alapul, alkalmazva a 0,75 %-os szorzót. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a gondozás és háztartási kisegítés körében ez az ítélkezési gyakorlatnak megfelel, mivel a hozzátartozók által végzett gondozási, ápolási, háztartási feladatok ellenértékkel bírnak, azonban csupán a piaci szolgáltatás 75 %-ának megfelelő összegben.

[95] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy nem következetes a felperes által írt gyakorlat, hogy kizárólag ápolási és gondozási tevékenységet várakozók árlistáját veszi alapul a bíróság az összecszerűség során. E körben jelentősége van annak, hogy a hozzátartozó ápolási szakmai tapasztalatokkal nem rendelkezik. A BDT.2013.2842 határozatban foglaltak szerint az elsőfokú bíróságnak kell eldönteni, hogy milyen számítási módot alkalmaz, melynek során figyelembe kell venni, hogy a kárért felelős személy kártérítési kötelezettségét nem enyhíti, hogy a balesetben sérült személy közeli hozzátartozója a saját szabadideje terhére ellenszolgáltatás igénye nélkül ápolja és gondozza a sérültet. A bírói gyakorlat alapján (BDT.203.2843), a felperes vagy hozzátartozója pénzbeli ellentételezés nélkül végzi ugyan az ápolási, gondozási tevékenységet, de ez a tevékenység pénzben kifejezett értékkel bír, és ennek oka a gondozást és ápolást igénylő személyhez fűződő személyes viszony és nem az, hogy az ezzel kapcsolatos szükséges költségek megtérítése alól mentesítsék az alperest. A bírói gyakorlat szerint gondozási díjat meg kell állapítani abban az esetben is, ha az nem szakképzett személy végzi, hanem valamely családtag, hiszen a gondozási munka költségét elsődlegesen nem annak szakmai tartalma, hanem a gondozási munka elvégzésének ténye határozza meg.

[96] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a felperes által megjelölt Bt. díjai eltúlzottnak tekinthetők. Erre tekintettel megfelelően döntött a garantált bérminimum és a mindenkori minimálbér alkalmazásával, melyet helytállónan 0,75 %-os szorzóval alkalmazott.

[97] A másodfokú bíróság a fentiek alapján a vagyoni kártérítési igények vonatkozásában az elsőfokú bíróság által megállapított összecszerűséget is helytállónak találta.

[98] A felperes fellebbezése alapos volt a kamatigények vonatkozásában, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság nem alkalmazott valamennyi kereseti követelés tekintetében kamatot, ezért a másodfokú bíróság ebben a vonatkozásban megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét.

[99] A felperes fellebbezése alapos volt a járadékigények esedékessége kapcsán figyelemmel a Polgári törvénykönyvről szóló 2013.évi V. törvény (Ptk.) 6:527 § (2) bekezdésére, mely szerint a jövőben rendszeresen felmerülő károk megtérítésére a bíróság időszakonként előre fizetendő, meghatározott összegű járadékot is megállapíthat.

Sérelemdíj

[100] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a sérelemdíj vonatkozásában irányadó körülményeket nem mérlegelte helytállónan, így az összecszerűség meghatározása kapcsán a döntésével nem értett egyet. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy az

írányadó bírói gyakorlat szerint a sérelemdíj meghatározásakor kármegosztásnak nincs helye, mindig az egyéni, írányadó körülményeket kell értékelni. (BH2021.49.) A Kúria a BH2022.123. számú döntésében kimondta, hogy a teljes kártérítés elve nem azt jelenti, hogy más károsultak részére, más ügyekben – akár hasonló tényállás mellett – megítélt összegeknek feleljen meg a nem vagyoni kártérítés, hanem azt, hogy az alkalmas legyen a perbeli esetben az összes körülmény értékelésével a károsultat ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására.

[101] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által mérlegelt körülményeken túl figyelembe vette az időközbeni jelentős ár-értékarányváltozásokat, a piaci áremelkedést, és a felperes munkavállalásának beszűkülését. A felperes fizikai, mozgásszervi problémák miatt állandó orvosi kezelésre szorul, mentális, pszichés állapota miatt pszichiátriai kezelés, gondozás alatt áll. Ennek következtében 10.000.000 forint sérelemdíjat tartott arányban állónak a felperest ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására.

Záró rész

[102] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes fellebbezése megalapozott volt az elsőfokú perköltség vonatkozásában is. A másodfokú bíróság azonban az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, így a pernyertesség – pervesztesség aránya is változott. A pertárgy értéke 45.339.064 forint volt, a felperes pernyertes 33.203.092 forint összegben, azaz 73 %-os arányban lett pernyertes. A másodfokú bíróság azonban eltúlzottnak találta a 20%-os sikerdíjat, ezért az ügy bonyolultságára, az előkészítő iratok, és a tárgyalások számára tekintettel 2.000.000 forint és áfa összeget tartott arányban álló ügyvédi munkadíjnak az elvégzett munkával kapcsolatban.

[103] A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban 74 %-ban pervesztes felperest kötelezte az alperes másodfokú perköltségeinek viselésére a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján.

[104] A fellebbezési illetéket az állam viseli, figyelemmel arra, hogy az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentes, míg a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult a munkavállalói költségkedvezmény megállapításáról és érvényesítésének szabályairól szóló 73/2009. (XII.22.) IRM rendelet 1. §-a alapján.

[105] A másodfokú bíróság az ítéletet a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[106] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 365. §-a zárja ki.

Budapest, 2022. október 13.

dr. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovács Edit s.k.
előadó bíró

dr. Kulisity Mária s.k.
bíró